

Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА
АРХІТЕКТУРИ

Інженерно будівельний інститут
Кафедра організації будівництва і охорони праці

СИЛАБУС
освітньої компоненти – ОК25
навчальної дисципліни

ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

Освітній рівень	перший (бакалаврський)	
Програма навчання	обов'язкова	
Галузь знань	13	Механічна інженерія
Спеціальність	133	Галузеве машинобудування
Освітня програма	Будівельна техніка та автомобілі	
Обсяг дисципліни	3,5 кредити ECTS (105 академічних годин)	
Види аудиторних занять	лекції, практичні заняття	
Індивідуальні та (або) групові завдання	1 контрольна робота	
Форми семестрового контролю	залік	

Викладачі:

Дашковська Ольга Петрівна, к.т.н., доцент кафедри організації будівництва і охорони праці, dop.od@ukr.net

В процесі вивчення даної дисципліни студенти знайомляться з умовами позитивного та негативного впливу на життєдіяльність та здоров'я людини зовнішніх та внутрішніх факторів, санітарно-гігієнічними вимогами до умов праці. Отримують вміння визначати шкідливі та небезпечні фактори в робочій зоні та в навколишньому середовищі, що надає можливість

майбутньому керівнику приймати вірне рішення по захисту працівників та ведення безпечного технологічного процесу.

Передумовами для вивчення дисципліни є набуття теоретичних знань та практичних навичок за такими дисциплінами: математика; фізика; хімія; правознавство.

Програмні результати навчання:

ПРН1. Знання і розуміння засад технологічних, фундаментальних та інженерних наук, що лежать в основі галузевого машинобудування відповідної галузі.

ПРН2. Знання та розуміння механіки і машинобудування та перспектив їхнього розвитку.

ПРН4. Здійснювати інженерні розрахунки для вирішення складних задач і практичних проблем у галузевому машинобудуванні.

ПРН5. Аналізувати інженерні об'єкти, процеси та методи.

ПРН6. Відшуковувати потрібну наукову і технічну інформацію в доступних джерелах, зокрема, іноземною 12 мовою, аналізувати і оцінювати її.

ПРН7. Готувати виробництво та експлуатувати вироби, застосовуючи автоматичні системи підтримування життєвого циклу.

ПРН9. Обирати і застосовувати потрібне обладнання, інструменти та методи.

ПРН10. Розуміти проблеми охорони праці та правові аспекти інженерної діяльності у галузевому машинобудуванні, навички прогнозування соціальних й екологічних наслідків реалізації технічних завдань.

ПРН28. Прогнозувати небезпечні та шкідливі фактори, які виникають під час виконання робіт з технічного обслуговування та ремонту будівельних машин та автомобілів, розробляти профілактичні заходи з техніки безпеки, охорони праці, охорони навколишнього середовища та пожежної безпеки

Диференційовані результати навчання:

знати:

- основні принципи формування безпечної життєдіяльності людини;

- законодавчі акти та нормативні документи з питань безпеки життєдіяльності людини та охорони праці;
- основні принципи колективної безпеки.
- основні завдання виробничої санітарії та гігієни, безпеки життєдіяльності;
- основні вимоги до працездатності людини;
- основи фізіології праці в комфортних умовах;
- значення повітря робочої зони та методи захисту від шуму і вібрації;
- значення виробничого освітлення;
- суть і зміст питань електробезпеки;

розуміти:

- закономірності організаційної роботи щодо охорони праці;
- переваги ведення безпечного технологічного процесу.

володіти:

- методикою визначення мікроклімату робочої зони;
- методикою розрахунку штучного освітлення;
- механізм підтримки здоров'я;
- методикою розрахунку природнього освітлення.

вміти:

- надавати першу допомогу потерпілому;
- оцінювати середовище перебування щодо особистої безпеки, безпеки колективу і суспільства;
- користуватися основними положеннями законодавчих і нормативних актів з ОП;
- розрахувати шляхи евакуації під час пожежі;
- користуватися первинними засобами пожежогасіння.
- проводити моніторинг небезпечних ситуацій та способи збереження життя і здоров'я,
- забезпечувати захист працівників в умовах загрози і виникнення небезпечних та надзвичайних ситуацій.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№п/ п	Назва тем	Кількість годин			
		лек- ції	прак- тичні	лабор аторні	самос- тійна
1	Теоретичні основи БЖД	2	4.0	-	5
2	Людина як елемента системи «Людина – життєве середовище». Фактори зниження життєдіяльності.	2.0	4.0	-	6
3	Людина як елемент системи “Л-СМ” Фактори зниження життєдіяльності	2.0	2.0	-	4
4	Природні небезпеки	2.0	2.0		2
5	Небезпеки в сучасному урбанізованому середовищі	2.0	-		

6	Правові й організаційні основи охорони праці	2,0	2.0	-	6
7	Виробничий травматизм, професійні захворювання	2.0	2.0		2
8	Фізіологія та гігієна праці	2.0	2.0		
9	Санітарно-гігієнічні вимоги до охорони праці	2.0	2.0	-	2
10	Вплив освітлення на життєдіяльність людини	2.0	4.0	-	2
11	Виробничий шум і вібрація	2.0	2.0	-	2
12	Електробезпека	2.0	2.0	-	4
13	Безпечна експлуатація посудин, які працюють під тиском	2.0	-		2
14	Правила безпеки при виконанні вантажних та транспортувальних робіт	2.0	-		2
15	Пожежна безпека	2.0	4.0	-	2
16	Вимоги безпеки до будівельного обладнання та процесів	2.0	-		
	Всього	32	32	-	41

Критерії оцінювання та засоби діагностики

Мінімальний рівень оцінювання щодо отримання «заліку» за навчальною дисципліною «Охорона праці та безпека життєдіяльності» складає 60 балів і може бути досягнений наступними засобами оцінювання:

Засоби оцінювання		Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
Вид контролю	Кількість у семестрі		
Практичні роботи (виконання та захист)	16	16	32
Виконання контрольної роботи	2	12	20
Контроль знань:			
Поточний контроль знань	2	32	48
Підсумковий контроль знань	1		
Разом		60	100

З дисципліни передбачено виконання контрольної роботи, яка складається з розрахунку трьох задач. При розв'язанні задач обов'язковим є представлення висновків щодо результатів розрахунків. Методичні рекомендації щодо вибору варіанту та завдання для виконання контрольної роботи наведені у [12].

Два рази в семестрі проводиться поточний контроль знань – **варіативний бліц-контроль ключових термінів теоретичної частини** (20 тестових питань), наприклад

1. Значення допустимої температури повітря залежить від:

- 1) категорії приміщення за небезпекою електротравм;
- 2) пори року;
- 3) категорії приміщення з вибухопожежної небезпеки
- 4) категорії приміщення з пожежної небезпеки

2. Скільки існує категорій важкості праці?

- 1) 1 2) 2 3) 3 4) 4

3. Період року визначається в залежності від:

- 1) температури повітря зовнішнього середовища;
- 2) категорії важкості робіт;
- 3) середньодобової температури повітря зовнішнього середовища
- 4) температури повітря внутрішнього середовища;

5. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Закон України «Про охорону праці»
2. Закон України «Про пожежну безпеку»
3. Закон України «Про охорону праці зі змінами 2023 рік №2694-ХІІ від 14.10.1992, редакція від 14.08.2021».
4. ДБН В.2.5-28:2018 «Природне і штучне освітлення».
5. ДСН 3.3.6.042-99 Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень.
6. ДСН 3.3.6.037-99 Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку.
7. ДСН 3.3.6.039-99 Державні санітарні норми виробничої загальної та локальної вібрації
8. ДСТУ 2293-2014 «Охорона праці. Терміни та визначення основних понять».
9. Гігієнічні нормативи ГН 3.3.5-8-6.6.1-2002 «Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу». Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 27.12.2001 № 528.
10. Третьяков О.В, Доронін Є.В, Пономаренко Р.В, Безсонний В.Л. Основи охорони праці: підручник. Харків, ТОВ «Планета-Прінт», 2020. – 588
11. Беспалова А.В., Дашковська О.П., Книш О.І. Конспект лекцій з дисципліни «Охорона праці та безпека життєдіяльності» для студентів галузі знань 13 «Механічна інженерія» спеціальності 133 «Галузеве машинобудування», освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр. Одеса: ОДАБА, 2022.
12. Дашковська О.П Книш О.І. МВ до практичних занять з дисципліни «Охорона праці та безпека життєдіяльності» для студентів галузі знань 13 «Механічна інженерія» спеціальності 133 «Галузеве машинобудування», освітнього рівня «бакалавр». Одеса: ОДАБА, 2022.
13. Дашковська О.П., Книш О.І. МВ до виконання контрольної роботи з курсу «Охорона праці та безпека життєдіяльності» для студентів галузі знань 13 «Механічна інженерія» спеціальності 133 «Галузеве машинобудування», освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр. Одеса: ОДАБА, 2022.

Допоміжні джерела інформації

1. Рекомендації щодо побудови, впровадження та удосконалення системи управління охороною праці. Затверджені Головою Держгірпромнагляду 7.02.2008 р.
2. Директива Ради Європейських Співтовариств 89/391/ЕЕС «Про впровадження заходів, що сприяють поліпшенню безпеки й гігієни праці працівників».
3. Ткачук К.Н., Халімовський М.О., Зацарний В.В. та ін. Основи охорони праці: підручник. – К.: Основа, 2011. – 474 с.
4. Третьяков О.В., Зацарний В.В., Безсонний В.Л. Охорона праці: Навчальний посібник з тестовим комплексом на CD/ за ред. К.Н. Ткачука. – К.: Знання, 2010. – 167 с. + компакт-диск.
5. Ткачук К.Н., Халімовський М.О., Зацарний В.В. та ін. Основи охорони праці: підручник. – К.: Основа, 2011. – 474 с.